Evde süs (akvaryum) balığı beslemek haram mıdır ?

هل الاحتفاظ بسمك الزينة حرام ؟

[Türkçe - Turkish - تركي]

şeyh Muhammed Salih el-Muneccid

الشيخ محمد صالح المنجد

Terceme: IslamQa
koordinasyon: Sitesi Islamhouse

ترجمة: موقع الإسلام سؤال وجواب

تنسيق: موقع IslamHouse.com

2013 - 1434

IslamHouse.com

Evde süs (akvaryum) balığı beslemek haram mıdır ?

Süs (akvaryum) balığı beslemek haram mıdır?

Ayrıca ben, köpeğin, Âdem -aleyhisselâm- ile İblis'in tartıştığı yerde bulunan pisliklerden (necâsetten) yaratıldığını işittim. Bu doğru mudur?

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Köpek ve domuz gibi bazı hayvanları elde edip beslemeyi ve onları eğitmeyi İslâm şeriatının hükümleri yasaklamıştır.Çünkü bu hayvanları elde edip beslemekten bazılarını bildiğimiz, bazılarını da bilemediğimiz birtakım zararlar doğmaktadır.

İslâm şeriatının elde edip beslemeyi ve barındırmayı yasaklamadığı hayvanlara gelince, bunları beslemekte bir sakınca yoktur.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetinde bazı sahâbenin beslenmesi ve süs için barındırılması veya onunla oynanması mübah olan birtakım hayvanlar beslediklerine delâlet eden hadisler gelmiştir.

Enes b. Mâlik'ten -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

«كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَدْخُلُ عَلَيْنَا، وَكَانَ لِي أَخٌ صَغِيرٌ، وَكَانَ لَهُ نُغَيْرٌ يَلْعَبُ بِهِ، فَمَاتَ نُغَرُهُ الَّذِي كَانَ يَلْعَبُ بِهِ، فَدَخَلَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ فَرَآهُ حَزِينًا، فَقَالَ لَهُ: مَا شَأْنُ أَبِي عُمَيْرٍ حَزِينًا؟ فَقَالُوا : مَاتَ نُغَرُهُ الَّذِي كَانَ يَلْعَبُ بِهِ يَا رَسُولَ اللهِ! فَقَالَ: يَا أَبَا عُمَيْرٍ مَا فَعَلَ النُّغَيْرُ» [رواه أحمد والبخاري في الأدب المفرد]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- yanımıza gelirdi. Benim küçük bir kardeşim vardı. (Biz onu Ebu Umeyr diye çağırırdık.) Onunla oy-nadığı Nuğayr diye bir (serçe) kuşu vardı. Onunla oynadığı Nuğayr'ı öldü. (Kardeşim ona üzülüyordu.) Birgün Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bize geldiğinde onu üzgün görünce ona şöyle buyurdu:

- Ebu Umeyr niçin üzgün? diye sordu.

Dediler ki:

- Ey Allah'ın elçisi! Onunla oynadığı kuşu öldüğü için üzgündür.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- (onu neşelendirmek ve üzüntüsünü gidermek için) şöyle buyurdu:

- Ey Ebu Umeyr! Nuğarcık (serçecik) ne yaptı?" (Ahmed ve Buhârî; "el-Edebu'l-Mufred")

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bir kedi yüzünden cehenneme giren bir kadını haber vermiştir.

«عُذِّبَتِ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ سَجَنَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ، فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ، لاَ هِيَ أَطْعَمَتْهَا وَلاَ سَقَتْهَا إِذْ هِيَ حَبَسَتْهَا، وَلاَ هِيَ تَرَكَتْهَا تَأْكُلُ مِنْ خَشَاشِ الأَرْضِ» [رواه البخاري ومسلم]

"Bir kadın, ölünceye kadar hapsettiği bir kedi yüzünden cehenneme girip kendisine azap edildi. Kediyi hapsedip ne ona yedirdi, ne içirdi, ne de yerdeki börtü-böcekle karnını doyurması için onu salıverdi (ve kedi açlıktan öldü)." (Buhârî, "Enbiyâ", 54; Müslim, Birr ve Sıla, 134, "Selâm", 151)

Bu hadisten anlaşıldığı üzere bu kadın, kedisine yedirmiş olsaydı, bu tehditten (azaptan) kurtulmuş olacaktı.

Anlatıldığına göre Ebu Hureyre'nin -Allah ondan râzı olsun- bu künye (kedicik babası künyesi) ile künyelenmesi; yanında taşıdığı bir kedi sebebiyle olmuştur.

Öyleyse ihmal etmemek kaydıyla mübah olan hayvanları elde edip beslemek ve onları barındırmak, dînen mübah olan şeylerdendir.Hatta bir kimse için ecir kazanma yollarından birisi olabilir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«بَيْنَا رَجُلٌ يَمْشِي فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ، فَنَزَلَ بِئْرًا، فَشَرِبَ مِنْهَا، ثُمَّ خَرَجَ؛ فَإِذَا هُوَ بِكَلْبٍ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ الْعَطَشِ فَقَالَ: لَقَدْ بَلَغَ هذَا مِثْلُ الَّذِي بَلَغَ بِي فَمَلأَ خُفَّهُ، ثُمَّ أَمْسَكَهُ

بِفِيهِ، ثُمَّ رَقِيَ، فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ! وَإِنَّ لَنَا فِي الْبَهَائِمِ أَجْرًا؟ قَالَ: فِي كلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ» [رواه البخاري ومسلم]

"Bir yolcu, yoluna devam ederken çok susamıştı. Bir kuyuya rastladı. İnip ondan su içti. Kuyudan çıktıktan sonra bir de ki, çok susamış bir köpek dilini çıkarıp susuzluğunu toprak yiyerek gidermeye çalışıyor.

Bunun üzerine kendi kendine şöyle dedi:

- Bu köpek de benim biraz önce olduğum gibi çok susamış.

Kuyuya inip ayakkabısına su doldurup ağzıyla tutarak yukarı tırmandı. Ardından köpeğe su içirdi. Bu davranışı, Allahu Teâlâ'nın çok hoşuna gittiği için onun günahlarını bağışladı.

Sahâbe:

-Ey Allah'ın elçisi! Hayvanlara yaptığımız iyilikte bize ecir var mıdır?

diye sordular.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Her canlı hayvana yapılan iyilikte ecir ücret vardır." (Buhârî ve Müslim)

Eğer hayvan ihmal edilir ve ona zulüm yapılırsa, sahibinin günah kazanmasına ve kedisini ihmal edip ölünceye kadar onu hapseden kadının hadisindeki gibi cehennemle tehdit edilmesine sebep olabilir.

Burada soruyu soran ile okuyan kardeşimizin şuna dikkatini çekmek isteriz:

Şüphe yok ki İslâm dîni, kadın hakları, hayvan hakları, işçi hakları ve işveren hakları gibi hakları konularında doğulu ve batılı organizasyonları ve dernekleri geride bırakmış, onları geçmiştir.Hatta bundan daha büyük olanı; Allah Teâlâ'nın kulları üzerindeki hakkı ile kulların Allah Teâlâ'nın üzerindeki hakkını açıklamıştır.

Yine şuna da dikkatini çekmek isteriz:

İnsana bakmak ve ona değer vermek, hayvanlara bakmaktan ve onlara değer vermekten önce gelir.Zirâ insana bakmak ve ona değer vermek, ecir bakımından daha büyüktür.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

«اِتَّقُوا النَّارَ وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ، فَإِنْ لَمْ تَجِدْ، فَبِكَلِمَةٍ طَيِّبَةٍ» [رواه البخاري]

"Bir hurmanın yarısı ile de olsa, kendinizi cehennem ateşinden koruyun. Bunu da bulamayan, güzel bir söz ile kendisini korusun. "(Buhârî)

Yine şöyle buyurmuştur:

«أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ كَهَاتَيْنِ. وَأَشَارَ بِإِصْبَعِهِ السَّبَّابَةِ وَالَّتِي تَلِيهَا» [رواه البخاري]

"Ben ve yetime bakan kimse, cennette şu iki parmak gibi yan yanayız. Şehâdet parmağı ile onu takip eden parmağını (orta parmağını) işâret etti." (Buhârî)

Bunun gibi Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den gelen daha pek çok hadis vardır.

Buna göre sorunuzda zikrettiğiniz süs (akvaryum) balıklarını ölmelerine sebep olacak şeylerden uzak tutmanız şartıyla onların bakımını üstlenmeniz, onları beslemeniz ve yedirip doyurmanızda size bir günah yoktur.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

Köpeğin yaratılışına gelince, Allah -azze ve celle- onu, diğer hayvanları yarattığı gibi yaratmıştır.Köpeğin yaratılışındaki maddenin, delili olmadan belirli bir hususiyetinin olduğunu iddiâ etmek câiz değildir.Bu durumda biz, Allah Teâlâ'nın buyurduğu gibi deriz:

"Biz bildiğimizden (emîn olduğumuzdan) başka bir şey görmedik." (Yusuf Sûresi: 81)

İblis'e gelince, Allah Teâlâ ona Âdem'e secde etmesini emretmişti. Fakat o, büyüklenip secde etmekten yüz çevirmiş, sonra Âdem'i şaşırtmış ve Allah Teâlâ'nın ondan yemesini yasakladığı ağaçtan yemişti. Orada pisliklerden (necâsetten) de hiçbir şey

yoktu.Sorunuzda zikrettiğiniz Âdem -aleyhisselâm- ile İblis arasındaki tartışma hakkında bir şey bilmiyorum.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

Müslümanın hem dünya,hem de âhiret hayatında ihtiyaç duyduğu bilginin zikredilmiş olması, Kur'an'ın yoludur. Müslümanın ihtiyaç duymadığı ilme gelince, Kur'an ondan yüz çevirmiş ve müslümanlara, faydalı ilimle meşgul olmayı ve onun dışındaki şeylerden yüz çevirmeyi öğretmiştir.

Bunun örneği; Ashâb-ı Kehf'in köpeklerinin rengi ve Nuh'un gemisinin yapıldığı ağacın türü gibi şeyleri zikretmekten yüz çevirdiği Kur'an âyetlerinde açıkça görülmektedir. Zirâ bunları öğrenmekten, faydalı bir ilim veya faydalı bir inanç kaynaklanmamaktadır. Sanırım köpeğin yaratılmış olduğu madde de bu türden bir şey olabilir.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.